

VILNIAUS KOMERCINIO ARBITRAŽO TEISMAS

VILNIAUS KOMERCINIO
ARBITRAŽO TEISMAS

Kas yra arbitražas?

Visame pasaulyje arbitražas jau seniai pripažintas kaip efektyvus komercinių ginčų sprendimo būdas.

Arbitražas – tai ginčo sprendimo būdas, kai fiziniai ar juridiniai asmenys, remdamiesi savo susitarimu, tarpusavio ginčui spręsti kreipiasi ne į valstybės teismą, o į jų susitarimu pasirinktą trečiąjį asmenį ar asmenis.

Skirtingai nuo teismų, arbitražas yra **lankstesnis** – šalys gali susitarti dėl kalbos ir vietos, arbitrų skaičiaus bei jų skyrimo tvarkos, ginčams spręsti taikytinos teisės, gali paskirti arbitrus. Tai labiau **konfidencialus** ginčų sprendimo būdas. Be to arbitražo sprendimai gali būti **vykdomi priverstinai** kaip ir teismų sprendimai, tačiau neskundžiami materialiniu pagrindu (**galutinumas**). Dėl to arbitražo procesas gali pareikalauti mažiau laiko ir lėšų lyginant su bylinėjimusi teisme.

Remiantis 1958 m. Niujorko konvencija dėl užsienio arbitražo sprendimų pripažinimo ir vykdymo, arbitražo sprendimai **pripažįstami daugiau nei 170 pasaulio valstybių**, ir šis skaičius kasmet didėja.

Ar arbitražas veikia Lietuvoje?

VILNIAUS KOMERCINIO ARBITRAŽO TEISMAS (toliau - **VKAT**) yra patyrusi nuolatinė arbitražo institucija, veikianti nuo 2003 m. perėmus dvių reorganizuotų Lietuvoje veikusią nuolatinių arbitražo institucijų – Arbitražo teismo prie Lietuvos verslo konfederacijos (anksčiau Asociacija „Tarptautiniai prekybos rūmai – Lietuva“) ir Vilniaus tarptautinio komercinio arbitražo teises ir pareigas.

Vilniaus komercinio arbitražo teismo **steigėjai** – Lietuvos pramonės, prekybos ir amatų rūmų asociacija, Lietuvos verslo konfederacija (anksčiau Asociacija „Tarptautiniai prekybos rūmai – Lietuva“), asociacija „INFOBALT“, Lietuvos bankų asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos nacionalinė vežėjų asociacija „Linava“ bei Lietuvos teisininkų draugija – išreiškė vieningą nuomonę dėl arbitražo reikšmės užtikrinant palankias sąlygas verslo ginčų sprendimui bei kuriant konkurencingą ir efektyvią alternatyvą valstybės teismams.

Kokia tvarka vyksta arbitražo procesas?

Visų pirma šalys turi sudaryti arbitražinį susitarimą. Jame šalys gali susitarti dėl ginčo nagrinėjime arbitraže tvarkos (taisyklių).

Paprastai nuolatinės arbitražo institucijos organizuoja arbitražo procesą pagal savo patvirtintas arbitražo taisykles. VKAT yra patvirtinęs [VKAT Arbitražo procedūros reglamentą](#), dėl kurio taikymo šalys gali susitarti.

VKAT administruoja procesą elektroniniu būdu per informacinę sistemą **ARBIS** (www.arbis.lt), leidžiančią šalims, jų atstovams ir arbitrams patogiai sekti arbitražo procesą bet kuriuo metu iš bet kurios pasaulio

vietos, kur yra internetas. Sistema pritaikyta administruoti procesą **lietuvių, anglų ar rusų kalbomis**, todėl puikiai tinka ginčams su tarptautiniu elementu.

[Daugiau apie VKAT](#)

Ko reikia, norint spręsti ginčą arbitraže?

Verslininkai gali naudotis arbitražo privalumais į sudaromas sutartis įrašę **arbitražines išlygą** arba **sudarę atskirą susitarimą dėl ginčo sprendimo arbitražu**.

Asmenims, pageidaujantiems, kad ginčų, nesutarimų ar reikalavimų, kylančių iš jų sudaromų sutarčių ar su jomis susijusių, nagrinėjimą organizuotų **Vilniaus komercinio arbitražo teismas**, siūlome įrašyti į sudaromas sutartis (kontraktus) **rekomenduojamą arbitražinę išlygą** :

Lietuvių kalba:

„Kiekvienas ginčas, kylantis iš šios sutarties ar su ja susijęs, galutinai sprendžiamas arbitražu Vilniaus komercinio arbitražo teisme pagal Arbitražo procedūros reglamentą.

Visi procesiniai dokumentai šalims bus siunčiami elektroniniu paštu šiais adresais ... (nurodyti kiekvienos šalies el. pašto adresus).

Arbitražo teismo arbitrų bus ..... (vienas arba trys).

Arbitražo vieta – ..... (miestas, valstybė).

Arbitražiniame procese bus vartojama ..... kalba.

Ginčui taikytina ... (valstybė) materialinė teisė.“

Anglų kalba:

„Any dispute, arising out of or relating to this contract, shall be finally settled by arbitration in the Vilnius Court of Commercial Arbitration in accordance with its Rules of Arbitration.

All procedural documents shall be served via parties' e-mails ... (please indicate e-mails of each party to the contract).

The number of arbitrators shall be ... .

The place of arbitration shall be ... .

The language of arbitration shall be ... .

The law of ... shall be applicable to the dispute.“

Rusų kalba:

“Любой спор, возникший из настоящего договора или с ним связанный, окончательно решается посредством арбитража в Вильнюсском коммерческом арбитражном суде по Регламенту арбитражной процедуры.

Все процессуальные документы сторонам вручаются посредством электронной почты по следующим адресам ... (указать эл. почту каждой из сторон договора).

Арбитражный суд должен состоять из ..... (указать число) арбитров.

Место арбитража – ..... (указать город и государство).

Язык, на котором будет осуществляться арбитражный процесс ... (указать язык).

К разрешению спора применимо право ... (указать государство).“

[Daugiau VKAT išlygų](#)

Kas yra mediacija?

Be arbitražo, ginčai Vilniaus komercinio arbitražo teisme gali būti sprendžiami ir mediacijos ar mišriu (mediacijos - arbitražo) būdu.

Mediacija (taikinamasis tarpininkavimas) – tai ginčų sprendimo procedūra, kurios metu vienas ar keli mediatoriai (taikinimo tarpininkai) padeda ginčo šalims jį spręsti taikiai.

Mediacijos išlyga:

„Kiekvienas ginčas, nesutarimas ar reikalavimas, kylantis iš šios sutarties ar su ja susijęs, sprendžiamas mediacijos (taikinamojo tarpininkavimo) būdu Vilniaus komercinio arbitražo teisme pagal šio teismo Mediacijos taisykles. Jeigu per tris mėnesius nuo taikinamojo tarpininkavimo (mediacijos) pradžios šalims nepavyksta susitarti taikiai dėl ginčo užbaigimo, bet kurios iš šalių iniciatyva atitinkamas ginčas gali būti perduodamas galutinai išspręsti teisės aktų nustatyta tvarka.“

Mediacijos-arbitražo (Med-Arb) išlyga:

„Kiekvienas ginčas, nesutarimas ar reikalavimas, kylantis iš šios sutarties ar su ja susijęs, sprendžiamas mediacijos (taikinamojo tarpininkavimo) būdu Vilniaus komercinio arbitražo teisme pagal šio teismo Mediacijos taisykles. Jeigu per tris mėnesius nuo taikinamojo tarpininkavimo (mediacijos) pradžios šalims nepavyksta susitarti taikiai dėl ginčo užbaigimo, bet kurios iš šalių iniciatyva atitinkamas ginčas gali būti perduodamas galutinai išspręsti arbitražu Vilniaus komercinio arbitražo teisme pagal Arbitražo procedūros reglamentą.

Visi procesiniai dokumentai šalims bus siunčiami elektroniniu paštu šiais adresais ... (nurodyti kiekvienos šalies el. pašto adresus).

Arbitražo teismo arbitrų bus ... (vienas arba trys).

Arbitražo vieta - ... (miestas, valstybė).

Arbitražiniame procese bus vartojama ... kalba.

Ginčui taikytina ... (valstybė) materialinė teisė.“

Daugiau apie Vilniaus komercinio arbitražo teismą galite sužinoti www.arbitrazas.lt,

tel.: +370 5 261 45 17 arba info@arbitrazas.lt .